

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z ZADANIA PN. „PRZYJACIEL ŚRODOWISKA – WROGIEM WYSYPISKA – PROGRAM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY WILKOŁAZ”

Program z zakresu edukacji ekologicznej w Gminie Wilkołaz organizowany jest cyklicznie od kilkunastu lat.

W roku 2014 w ramach tego zadania odbyło się osiem działań ekologicznych dla szkół podstawowych z terenu Gminy Wilkołaz: Międzyszkolne Obchody Światowego Dnia Ziemi, wycieczka edukacyjna o tematyce ekologicznej do Roztoczańskiego Parku Narodowego, konkurs plastyczny pt. „Ze starego coś nowego”, konkurs międzyszkolny „Razem z działamy więcej – zbierajmy plastikowe nakrętki, VIII Gminna Olimpiada Ekologiczna „Chrońmy przyrodę”, VI edycja konkursu „Segregacja to biznes – zbieraj baterie razem z nami”, konkurs „Najlepszy zbieracz baterii” oraz zajęcia edukacyjne w szkołach z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych.

Uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych z terenu Gminy Wilkołaz wzięli udział w konkursie plastycznym „Ze starego coś nowego”. Celem konkursu było uświadomienie możliwości twórczego wykorzystania odpadów podlegających recyklingowi, promocja zachowań proekologicznych, uświadomienie konieczności segregacji i recyklingu odpadów, rozwijanie sprawności manualnej i wyobraźni, propagowanie idei czystego środowiska. Konkurs trwał od 3 marca 2014 r. do 9 kwietnia 2014 r. Komisja dokonała oceny prac i przyznała następujące miejsca:

I miejsce:

Patrycja Chrzanowska (SP Ostrów - kl. VI), Anita Chwiej (SP Rudnik Szlachecki – kl. V);

II miejsce:

Milena Babiarsz (SP Ostrów - kl. V) oraz Wiktoria Kochańska (SP Ostrów - kl. IV), Anita Chapska (SP Rudnik Szlachecki – kl. VI), Mateusz Baca (SP Rudnik Szlachecki – kl. V);

III miejsce:

Kinga Bielecka (SP Marianówka), Patrycja Nowak (SP Rudnik Szlachecki – kl. V), Maciej Żyśko (SP Rudnik Szlachecki – kl. VI), Paweł Latos (SP Rudnik Szlachecki – kl. VI), Aleksandra Rzymek (SP Rudnik Szlachecki – kl. VI), Klaudia Celeń (SP Ostrów - kl. IV), Michał Chapski (SP Ostrów - kl. V).

Nagrody pocieszenia otrzymali: Adrian Wronka (SP Rudnik Szlachecki – kl. V) oraz Paweł Latos (SP Rudnik Szlachecki – kl. VI).

Uczniowie otrzymali nagrody: plecaki, piórniki, piłki, zestawy geometryczne.

Konkurs „Razem z działamy więcej. Zbierajmy plastikowe nakrętki” trwał od 17 stycznia do 7 kwietnia 2014 r. Adresowany był do uczniów klas I-VI szkół podstawowych Gminy Wilkołaz. Polegał na zebraniu powyżej 5 kg plastikowych nakrętek w celu charytatywnym - z przeznaczeniem dla Hospicjum Małego Księcia w Lublinie. Uczniowie bardzo chętnie uczestniczyli w zbiórce nakrętek. W konkursie wzięło udział 41 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Wilkołaz. Największą ilość zebrała uczennica Szkoły Podstawowej im. Wacława Rafalskiego w Ostrowie – Klaudia Pawłowska (29,6 kg). Uczennica otrzymała tytuł „Dobre serce”. Wszyscy uczniowie otrzymali nagrody książkowe, a uczniowie, którzy zbierali powyżej 9 kg plastikowych nakrętek - sadzonki jałowca. Szkoły Podstawowe Gminy Wilkołaz

otrzymały kosze do segregacji śmieci. Zebrane nakrętki trafiły do Hospicjum Małego Księcia w Lublinie.

2 kwietnia 2014 r. we wszystkich szkołach podstawowych Gminy Wilkołaz odbyła się **VIII Gminna Olimpiada Ekologiczna Wilkołaz 2014 pt. „CHROŹMY PRZYRODĘ”**. Olimpiada była przeprowadzona na zakończenie zajęć edukacyjnych z zakresu gospodarki odpadami (dlaczego warto segregować odpady, zapoznanie się zasadami segregacji odpadów komunalnych z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie), poznawanie sposobów zmniejszających zużycie wody i energii w gospodarstwach domowych i korzyści z tego wynikających, identyfikacja zagrożeń dla powietrza wynikająca z działalności człowieka (w tym: spalanie odpadów w gospodarstwach domowych) oraz przeciwdziałanie tym zagrożeniom. Uczniowie biorący udział w olimpiadzie wykazali się wiedzą podstawy programowej przedmiotu przyroda w klasach IV-VI szkoły podstawowej oraz wiadomościami wykraczającymi poza program nauczania z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego. Uczniowie bardzo chętnie uczestniczyli w olimpiadzie. Wzięło w niej udział 96 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Wilkołaz, o 21 uczniów więcej niż w roku poprzednim.

Po sprawdzeniu prac komisje szkolne wyłoniły w każdej ze szkół I, II, III miejsce. Przyznano następującą kolejność miejsc:

A. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Wacława Rafalskiego w Ostrowie:

I miejsce – Patryk Karasiewicz – otrzymał 24 pkt.

II miejsce – Julia Michalska – otrzymała 21 pkt.

III miejsce – Diana Krawczyk – otrzymała 20 pkt.

B. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Rudniku Szlacheckim:

I miejsce – Alicja Chapska – otrzymała 25 pkt.

II miejsce – Anita Chwiej – otrzymała 25 pkt.

III miejsce – Dominika Ślusarska – otrzymała 23 pkt.

C. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Wilkołazie:

I miejsce – Katarzyna Piwowarska – otrzymała 25 pkt.

II miejsce – Iwona Bogdanowicz – otrzymała 23 pkt.

III miejsce – Aleksandra Biżek – otrzymała 23 pkt.

– Kamil Bednarz – otrzymał 23 pkt.

D. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Marianówce:

I miejsce – Aleksandra Bielecka – otrzymała 20 pkt.

II miejsce – Kinga Bielecka – otrzymała 18 pkt.

III miejsce – Robert Baliński – otrzymał 18 pkt.

Wszyscy uczniowie otrzymali nagrody książkowe, a uczniowie I, II i III miejsca dodatkowo globusy.

Dla placówek oświatowych z terenu Gminy Wilkołaz została przeprowadzona VI edycja konkursu **„Segregacja to biznes – zbieraj baterie razem z nami”**. W konkursie wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe z terenu gminy. Celem konkursu było:

- wyeliminowanie ze środowiska odpadów niebezpiecznych;
- propagowanie idei czystego środowiska;
- propagowanie selektywnej zbiórki i odzysku baterii,

- wyłonienie placówki oświatowej, która zbierze największą ilość zużytych baterii w przeliczeniu na 1 ucznia.

W okresie od 17 stycznia do 7 kwietnia 2014 r. **zebrano łącznie 569,35 kg** zużytych baterii. Koordynator zadania dokonał ustalenia wielkości zbiórki zużytych baterii.

Przyznano następującą kolejność miejsc:

I miejsce – Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Rudniku Szlacheckim zebrała **283,10 kg** baterii, co w przeliczeniu na 1 ucznia szkoły wyniosło **3,45 kg** zużytych baterii.

II miejsce – Szkoła Podstawowa w Marianówce zebrała **25,00 kg** baterii, co w przeliczeniu na 1 ucznia szkoły wyniosło **1,67 kg** zużytych baterii.

III miejsce – Szkoła Podstawowa im. Wacława Rafalskiego w Ostrowie zebrała **138,00 kg** baterii, co w przeliczeniu na 1 ucznia szkoły wyniosło **1,53 kg** zużytych baterii.

IV miejsce – Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Wilkołazie zebrała **123,25 kg** baterii, co w przeliczeniu na 1 ucznia szkoły wyniosło **0,64 kg** zużytych baterii.

Szkoły w nagrodę otrzymały pomoce dydaktyczne w postaci filmów DVD, zestawów preparacyjnych, szkiełek podstawowych do obserwacji mikroskopowych, plansz edukacyjnych.

Zorganizowano również konkurs **„Najlepszy zbieracz baterii”**, który trwał od 17 stycznia do 7 kwietnia 2014 r. Adresowany był do uczniów klas I-VI szkół Gminy Wilkołaz. Polegał na zebraniu powyżej 4 kg zużytych baterii przez jednego ucznia.

Uczniowie bardzo chętnie uczestniczyli w zbiórce zużytych baterii. W konkursie wzięło udział 45 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Wilkołaz. Największą ilość zebrał uczeń Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Rudniku Szlacheckim – Daniel Wójcik (76,6 kg) i otrzymał miano **„Najlepszy zbieracz baterii Gminy Wilkołaz 2014 roku”**. Wszyscy uczniowie otrzymali nagrody książkowe, a najlepsi zbieracze również globusy.

23 kwietnia 2014 r. w Szkole Podstawowej w Marianówce odbyły się Międzyszkolne Obchody Światowego Dnia Ziemi, przeznaczone dla klas I - VI wszystkich szkół podstawowych z terenu Gminy Wilkołaz. Powitano przybyłych gości i uczestników konkursu. Uczniowie z Ostrowa oraz Szkoły Podstawowej w Marianówce przygotowali część artystyczną – przedstawienie pt. **„Rzecz o recyklingu”**, następnie odbyło się przemówienie Pana Wójta Gminy Wilkołaz – p. Andrzeja Łysakowskiego oraz uroczyste wręczenie nagród wszystkim uczestnikom:

- szkołom za udział w VI edycji konkursu „Segregacja to biznes – zbieraj baterie razem z nami”,

- uczniom w konkursie „Najlepszy zbieracz baterii”, „Razem z działamy więcej. Zbierajmy plastikowe nakrętki”, za udział w VIII Gminnej Olimpiadzie Ekologicznej oraz za konkurs „Ze starego coś nowego”.

Następnie odbył się pokaz mody ekologicznej pod opieką p. Ewy Janczarek. Uczniowie klasy VI ze Szkoły Podstawowej w Ostrowie przygotowali występ taneczny pod przewodnictwem p. Elżbiety Badnara. Wystąpiła również ze swoim utworem tanecznym – uczennica klasy V. Na zakończenie odbył się Quiz ekologiczny dla klas IV-VI, w którym brały udział 4 osobowe drużyny wytypowane w drodze eliminacji ze wszystkich szkół: Grupa „Ekolodzy 1”, „Ekolodzy 2”, „Ekolodzy 3”. Przygotowano dla drużyn kilka konkurencji. Po quizie ekologicznym wyłoniono grupę zwycięską – Grupa „Ekolodzy 3”. W czasie zmagania uczniów klas IV-VI młodszy uczniowie przygotowywali plakaty pt. „Jak wygląda przyroda w mojej miejscowości”.

Praca była wspólna. Po zmaganiach konkursowych przygotowano dla uczestników obchodów mały poczęstunek.

W czerwcu 2014 r. odbywały się na lekcjach przyrody zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem zakupionych pomocy dydaktycznych, które szkoły podstawowe otrzymały z WFOŚiGW w Lubinie. Posłużą one również w zdobywaniu wiedzy i umiejętności z przyrody w następnych latach nauki szkolnej.

Uczestnictwo w zajęciach pozwoliło uczniom lepiej przyswoić proste i typowe umiejętności przewidywane w Podstawie Programowej oraz rozbudzić ciekawość poznawczą wobec otaczającej rzeczywistości. Uczniowie podczas zajęć prowadzili proste obserwacje, doświadczenia oraz pomiary. Z pomocy dydaktycznych wykorzystano m.in.: mikroskopy, plansze, foliogramy, przyrządy meteorologiczne, filmy przyrodnicze, programy komputerowe, modele interaktywne, przyrządy pomiarowe, zestawy doświadczalne, itp. Na zajęciach uczniowie pracowali metodami aktywnymi: pokaz, praca w grupie, doświadczenia, pomiar, obserwacja itp.

Na zakończenie programu z zakresu edukacji ekologicznej w nagrodę uczniowie ze Szkół Podstawowych w Ostrowie, Wilkołazie, Rudniku Szlacheckim i Marianówce uczestniczyli w jednodniowej wycieczce do Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Pod opieką p. Ewy Janczarek, p. Barbary Szczepilewskiej, p. Hanny Mozgawa, p. Anny Grzywy, p. Jerzego Lemiechy grupa 47 uczniów wyjechała na wycieczkę dnia 18 czerwca 2014 roku.

Celem jej było zapoznanie z fauną i florą Roztoczańskiego Parku Narodowego, zwrócenie uwagi na konieczność podejmowania działań mających na celu ochronę środowiska, integracja Szkoły Podstawowej w Ostrowie, Wilkołazie, Rudniku Szlacheckim i Marianówce, przedstawienie różnorodnych możliwości przekazywania wiadomości przez pracowników Roztoczańskiego Parku Narodowego, wdrażanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, zainteresowanie środowiskiem przyrodniczym, zmianami korzystnymi i niekorzystnymi wprowadzonymi przez człowieka, ochronę środowiska.

Uczestnicy wycieczkę rozpoczęli od ścieżki edukacyjnej na Bukową Górę, którą poprowadził przewodnik. Przedstawił on zasady zachowania się w Parku Narodowym oraz krótko omówił trasę, która będzie do pokonania. Trasa wiodła ze Zwierzyńca (od Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego RPN), na Bukową Górę, do miejscowości Sochy i Ostoję Konika Polskiego.

Ścieżka prowadziła na południe ukazując Pomnik Pamięci Poległych Leśników oraz obszar ochrony ścisłej Bukowej Góry. Najpierw szlak jest bardzo łagodny – równinny, lecz po jakimś czasie zaczynają się „schody”. Teren do pokonania jest bardzo stromy. Ścieżka uważana jest za trudną ze względu na różnicę wzniesień wynoszącą 80 m. Na szczęście dla ułatwienia wędrówki, w stromy stok, wbudowane są drewniane schody. Wszyscy szczęśliwie dotarli na szczyt Bukowej Góry. Potem było już z górki.

Uczniowie wraz z opiekunami i przewodnikiem zatrzymali się przy punkcie widokowym z panoramą na strefę krawędziową Roztocza Środkowego. Po krótkim postoju i odpoczynku uczestnicy wycieczki wyruszyli dalej, do miejscowości Sochy. Miejscowość Sochy to miejsce upamiętniające pacyfikację wsi 1 czerwca 1943 roku. Następnie autokarem przejechali na Ostoję Konika Polskiego, nad stawy „Echo”. Mieli szczęście zobaczyć na żywo Koniki Polskie.

Stawy „Echo” są atrakcyjne pod względem krajobrazowym a także rekreacyjnym. Stały się popularnym miejscem wypoczynku. Największy przylegający do zalesionej wydmy pełni od wielu lat rolę kąpieliska. Intensywne korzystanie z kąpieliska i użytkowanie plaży uruchomiło

procesy erozyjne, które przez lata powodowały cofanie się granicy lasu. Świadcami jej przebiegu sprzed kilkudziesięciu laty są pozostałe w piasku pojedyncze karpy korzeniowe. Uczestnicy wycieczki wyszli na wybudowaną platformę widokową, która dodatkowo koncentruje ruch turystyczny i zmniejsza niekorzystne oddziaływanie na przyrodę stawów „Echo”. Potem przeszli obok barokowego kościoła św. Jana Nepomucena „na wodzie” w Zwierzyńcu. Po wysłuchaniu historii Zwierzyńca udali się do Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego.

Na szczególną uwagę zasługiwało zwiedzanie, wraz z przewodnikiem OEM, wystawy ekspozycji stałej, która ukazywała bogactwo przyrody ożywionej i nieożywionej Parku wraz z jego zagrożeniami. Po zwiedzeniu ekspozycji uczniowie udali się na projekcję o Rostoczańskim Parku Narodowym. Po obejrzeniu filmu czekali już tylko na zakup pamiątek.

Wycieczka bardzo podobała się uczestnikom. Pełni wrażeń uczniowie wrócili do domu. Zwiedzili wiele ciekawych miejsc, poszerzyli wiedzę o florze i faunie Rostoczańskiego Parku Narodowego. Wycieczka pozytywnie wpłynęła na zainteresowanie uczniów przyrodą. Rostoczański Park Narodowy to wspaniałe miejsce na poznanie historii, miejsca, osobliwości przyrodniczych. Warto tam pojechać jeszcze raz. Z programu edukacji ekologicznej dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Wilkołaz skorzystało 379 uczniów, nagrodzono 144 uczniów (niektórzy brali udział w każdym konkursie).

Całość zadania została sfinansowana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz Gminę Wilkołaz.

Koordynator zadania: Ewa Janczarek – nauczyciel w Szkole Podstawowej w Ostrowie i w Marianówce, przy udziale Grażyny Kamińskiej – pracownik UG Wilkołaz.

WOJEWÓDZKI
Andrzej Łysakowski